

Nieuwe toetsen Woordenschat

Vanaf januari 2009 kunnen basisscholen in groep 3 en 4 de nieuwe toetsen Woordenschat afnemen. De toetsen brengen op gerichte wijze de vorderingen van individuele leerlingen in kaart en geven een duidelijk beeld van de ontwikkeling van de groep als geheel en van het onderwijs op de school. Cito interviewde Astrid Jorna van basisschool de Epemaskoalle over het gebruik van de toetsen in de praktijk.

Basis van alle taalvaardigheden

De woordenschat van een kind ligt aan de basis van alle taalvaardigheden. Woorden en hun betekenis staan centraal bij het lezen, luisteren, schrijven en spreken. Door de jaren heen nemen de omvang van de woordenschat en de diepte van de woordkennis van leerlingen toe. Met de toetsen Woordenschat is te volgen of deze ontwikkelingen bij leerlingen in voldoende mate plaatsvinden.

Astrid Jorna

Snel een goed beeld

Astrid Jorna is al dertien jaar leerkracht van groep 3 en 4 op de Epemaskoalle. Sinds een jaar werkt zij met de nieuwe toetsen Woordenschat. 'Woordenschat is tegenwoordig een belangrijk item in de lesmethoden. Bijna alle nieuwe taalmethoden bieden veel op dat gebied aan. Ook onze nieuwe methode gaat hier structureel op in. De woordenschat is volledig in het taalprogramma verwerkt. Bij ieder te behandelen thema wordt gericht aandacht besteed aan het verbreden van de woordkennis en in elke groep gaat het niveau wat omhoog. Wil je de 'loopbaan' van een kind blijven volgen, dan is het belangrijk om die woordkennis te toetsen. De toetsen Woordenschat geven snel een goed beeld van waar het kind staat en waar je als school staat.'

Opgaven

De woorden die in de toetsen Woordenschat aan bod komen, zijn geselecteerd uit een woordfrequentielijst. Hierin staan woorden die in het basisonderwijs voorkomen in onder andere lesmethoden, jeugdboeken en in het taalaanbod van de leerkracht. De opgaven behandelen zowel betekenis als betekenisrelaties, bijvoorbeeld de tegengestelde betekenis van een woord. Voor groep 3 zijn de antwoordalternatieven in de toets illustraties, voor groep 4 zijn dit woorden of korte zinnen. Astrid: 'De opgaven zijn erg duidelijk en precies afgestemd op het juiste niveau van de groep. De kinderen zijn ook gewend aan de manier waarop de toetsen worden aangeboden, omdat ze eveneens met de andere toetsen van Cito werken. Dat leren ze al in de kleuterklas. Ze vinden het ook leuk om met woordenschat bezig te zijn. Zeker als de woorden in een rijke context worden aangeboden en als de leerlingen actief bij de les worden betrokken. Met geschiedenis hadden we bijvoorbeeld het thema ridders. De kinderen namen dan zelf ook dingen mee die in dat onderwerp pasten, zoals een zwaard of een boekje over ridders.'

Nieuwe normering

In het schooljaar 2009/2010 brengt Cito ook nieuwe toetsen Woordenschat uit voor groep 5, een jaar later voor groep 6 en zo verder. Gaan de huidige leerlingen van groep 3 en 4 nu met het nieuwe toetsmateriaal aan de slag, dan krijgen ze ook daarna in de groepen 5, 6, 7 en 8 toetsen voorgelegd met dezelfde opbouw en normering. De nieuwe toetsen Woordenschat vervangen het bestaande pakket Leeswoordenschat voor groep 5 t/m 8.

Aangezien de normen van de nieuwe toetsen afwijken van die van de bestaande, kunnen de oude en nieuwe toetsen niet door elkaar worden gebruikt.

Extra hulp

De nieuwe toetsen Woordenschat bestaan per groep uit een leerkrachtmap met een handleiding, een opgavenboekje voor elk afnamemoment, registratieformulieren en een inhoudsverantwoording. Voor leerlingen die laag scoren op de toetsen Woordenschat, is het zinvol het toetsresultaat te vergelijken met prestaties op het gebied van technisch lezen, begrijpend lezen en luisteren. Op die manier vormt u zich een goed beeld van het niveau van het kind. 'De toetsresultaten zijn erg duidelijk. Het mooie vind ik ook dat ze kloppen met de verwachtingen die je als leraar zelf al hebt. Dit jaar zijn bijvoorbeeld twee kinderen 'blijven zitten' op het onderdeel Woordenschat. Hun prestaties kwamen volledig overeen met wat ik al in mijn hoofd had. De toetsresultaten waren voor mij dus geen verrassing. De twee leerlingen zitten nu in een speciaal plan waarin ze meer aandacht krijgen. Een dag voor de les geven we ze 'pre-teaching'. Hierdoor komen ze voordat de les begint al in aanraking met begrippen die we later in de klas behandelen. Ook na de les krijgen ze extra instructies aan de instructietafel, zodat ze precies weten wat ze met de opgaven moeten doen. De kinderen vinden [Lees verder op de volgende pagina](#)

Uw mening

Het afgelopen schooljaar hebben meer dan 600 basisschooldirecteuren, 350 intern begeleiders en 700 leerkrachten deelgenomen aan onze Klanttevredenheidsmonitor (KTM). Naar aanleiding van eerdere onderzoeken hebben wij acties ingezet om de tevredenheid over onze uitlevering van uw bestellingen te verbeteren. En met succes! Een ruime meerderheid van de respondenten geeft nu aan (helemaal) tevreden te zijn. Het totale gemiddelde rapportcijfer voor onze dienstverlening is een 7,6. Een mooi cijfer waar we erg blij mee zijn! Er zijn nog wel enkele verbeterpunten. Volgens de respondenten kunnen onze telefonische bereikbaarheid en de snelheid van afhandeling van e-mail beter. Daar gaan we dus mee aan de slag. We houden u op de hoogte van onze vorderingen. Nogmaals dank voor uw medewerking!

Vervolg van pagina 1

die methode erg prettig. Doordat ze het jaar nu overdoen en extra aandacht krijgen, komen ze ook weer beter mee met de groep. Ze hoeven niet meer veel te vragen, begrijpen de stof beter en doen daardoor ook actiever mee. Je merkt dat die succeservaring heel stimulerend werkt bij een kind.'

Basisschool de Epemaskoalle

Papieren en digitale versie

De nieuwe toetsen Woordenschat bevatten vanaf schooljaar 2009/2010 naast de papieren versie ook een digitale variant. De leerkracht kiest zelf in welke vorm de toetsen worden afgenomen. 'Beide versies werken prima, maar ik vind persoonlijk de papieren versie

Digitale Uitwisseling Leerlinggegevens en Toetsresultaten

Natuurlijk wilt u in uw school de gegevens van elke leerling overzichtelijk bij elkaar hebben. Waarschijnlijk gebruikt u daarom een leerling-administratiesysteem voor de basis-administratie, zorgregistratie en dossiervorming rondom de leerling. Daarnaast maken ruim 4500 scholen gebruik van het Computerprogramma Leerling- en onderwijsvolgsysteem (LOVS) van Cito voor het verwerken van toetsen en het maken van (geavanceerde) analyses en rapporten van de toetsresultaten.

Alle relevante gegevens bij elkaar

Door de digitale uitwisseling van leerlinggegevens en toetsresultaten (DULT) tussen het Computerprogramma LOVS en diverse leerlingadministratiesystemen is het nu mogelijk om de toetsgegevens uit het Computerprogramma LOVS in uw leerling-administratiesysteem geautomatiseerd te importeren.

Zo heeft u in uw leerlingadministratiesysteem de beschikking over alle relevante gegevens op leerlingniveau, dus inclusief de vaardigheidsscore en het vaardigheidsniveau op de toetsen die u afneemt. Ook houdt u via deze koppeling de basisgegevens op leerlingniveau (EDEX) vanuit uw leerlingadministratiesysteem naar het Computerprogramma LOVS up-to-date. Geavanceerde rapportages op leerlingniveau - zoals de categorieënanalyse bij Rekenen-Wiskunde of de foutenanalyse bij Spelling - blijft u maken in het Computerprogramma LOVS. Dit geldt ook voor de uitgebreide rapportages op groeps- en schoolniveau. Het genereren van dergelijke rapportages is immers dé specialiteit van een toetsverwerkend systeem zoals het Computerprogramma LOVS.

In de praktijk

De digitale uitwisseling van leerlinggegevens en toetsresultaten is inmiddels in enkele leerlingadministratiesystemen in de praktijk gebracht. Informeer eens bij uw leerling-administratiesysteem naar deze mogelijkheid!

prettiger. Kinderen kunnen geen fouten wijten aan de techniek en je hebt meer zicht op ze. Op de Epemaskoalle kunnen maximaal twee kinderen per keer achter de computer. Terwijl zij met de toets bezig zijn, geef ik les in de klas. Hierdoor zie ik bijvoorbeeld niet hoe lang een kind daadwerkelijk over de toets doet. De leerlingen vinden daarentegen de digitale versie leuker. De computer heeft toch iets magisch.'

Rapportage

Voor groep 3 en 4 zijn er per leerjaar twee toetsen Woordenschat: één voor halverwege het leerjaar en één voor het eind van het leerjaar. De toetsen kennen een uitgebreide rapportage die zowel voor de papieren als de digitale versie in hetzelfde systeem kunnen worden ondergebracht. De scores van ieder kind zijn vast te leggen in het leerlingrapport en van de groep in een groepsoverzicht. Daarnaast is er ook nog een groepsrapport waarop direct te zien is hoe ieder van de leerlingen en de groep als geheel er op een bepaald moment voor staan. De toetsen Woordenschat zijn geschikt voor zowel het reguliere basisonderwijs als voor het speciaal basisonderwijs.

In de komende periode wil Cito afspraken maken met aanbieders van leerling-administratiesystemen die nog geen gebruik maken van deze mogelijkheid tot uitwisseling van gegevens. Zo hopen we deze handige functionaliteit voor iedereen beschikbaar te maken.

De voordelen voor u op een rijtje

- De uitwisseling kan op een goed beveiligde en geautomatiseerde wijze periodiek plaatsvinden via internet.
- De uitwisseling is kosteloos als u zowel het Computerprogramma LOVS als het betreffende leerlingadministratiesysteem gebruikt.
- Bij de uitwisseling komen ook de vaardigheidsscores op de digitale toetsen en, in de toekomst, de resultaten op de Eindtoets Basisonderwijs mee. Voor de Eindtoets geldt wel dat u de resultaten dan vanuit het Rapportageprogramma Eindtoets Basisonderwijs (REB) moet hebben geëxporteerd naar het Computerprogramma LOVS met behulp van de hiervoor beschikbare exportfunctie in REB.

Tot slot

Maakt u geen gebruik van het Computerprogramma LOVS? Het blijft in veel leerling-administratiesystemen mogelijk om de toetsgegevens te verwerken op de wijze waarop u dat nu ook doet. Voor enkele toetsen vindt de verwerking per definitie door Cito plaats. Het gaat om de digitale toetsen, de Entreetoetsen en de Eindtoets Basisonderwijs. Uiteraard kunt u de resultaten van deze toetsen handmatig uit de (digitale) rapportages van Cito overnemen. In sommige leerlingadministratiesystemen is het mogelijk om door middel van een export uit REB en RET (het rapportageprogramma Entreetoetsen) de resultaten van de Eindtoets en de Entreetoetsen te importeren. Voor de digitale toetsen is het vanaf januari 2010 mogelijk om via een handmatige exportfunctionaliteit de vaardigheidsscores van uw leerlingen te exporteren.

Te verwachten

De komende tijd brengen we weer diverse nieuwe producten uit. U leest er hier alles over.

Rekenen-Wiskunde voor groep 8

Een van de nieuwe producten is de toets Rekenen-Wiskunde voor groep 8, een vervolg op de eerder verschenen toetsen voor groep 3 t/m 7. Nieuw is het afname-moment van deze toets: u kunt de toets naar keuze aan het begin van groep 8 (oktober/november) of medio groep 8 (januari/februari) afnemen. Neemt u de toets in oktober of november af? Dan kunt u nog voorafgaand aan de Eindtoets Basisonderwijs de rekentaalvaardigheid van uw leerlingen in kaart brengen en indien nodig extra hulp aanbieden.

Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid voor groep 2 en 3

In het begin van het schooljaar 2009/2010 komt het nieuwe Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid voor groep 2 en 3 beschikbaar. Hiermee kunt u kinderen met een risico op leesproblemen of dyslexie vroegtijdig opsporen. Het instrument bevat toetsen voor het meten van fonologisch bewustzijn en letterkennis en wordt deels op de computer en deels op papier afgenomen.

Interesse?

U heeft van ons in september reeds informatie en een bestelkaart voor beide nieuwe toetsen ontvangen. Heeft u deze mailing gemist? Kijk dan op onze website of bel met de afdeling Klantenservice: (026) 352 1111. U kunt deze producten ook online bestellen via winkel.cito.nl.

Maak gratis kennis met het Screeningsinstrument Dyslexie

In het schooljaar 2009/2010 komt ook het Screeningsinstrument Dyslexie beschikbaar. Tot 1 januari 2010 kunt u hiermee gratis kennismaken! Door de

toetsen van het Screeningsinstrument Dyslexie voor te leggen aan leerlingen die (zeer) zwak zijn in technisch lezen en/of spellen, komt u leerlingen op het spoor die mogelijk dyslectisch zijn. Deze leerlingen kunt u vervolgens doorverwijzen naar de zorg. Daar kan indien van toepassing de diagnose dyslexie worden gesteld en kan behandeling plaatsvinden. Bij de doorverwijzing kunt u gebruikmaken van het handzame leerlingdossier dat na afname van het Screeningsinstrument Dyslexie beschikbaar is. Dit dossier geeft een samenvatting van de lees- en spellingprestaties van een leerling en een onderbouwing van het vermoeden van dyslexie.

U leest meer over het Screeningsinstrument Dyslexie en de gratis kennismaking op www.cito.nl.

Nieuwe toetsen en hulpboeken

Ook voor Spelling, Begrijpend lezen, Woordenschat en Technisch lezen zetten we de ingezette vernieuwing door. In het najaar verschijnt van Spelling en Begrijpend lezen de leerkrachtmap voor groep 7 en van Woordenschat en Technisch lezen de leerkrachtmap voor groep 5.

In schooljaar 2009/2010 komt er een nieuwe toets Taal voor kleuters uit. Hiermee brengt u de algemene taalvaardigheid van leerlingen in groep 1 en 2 in kaart en volgt u ze.

In het schooljaar 2009/2010 verschijnen naast toetsen ook nieuwe hulpboeken: hulpboeken voor Spelling groep 6 en in het voorjaar van 2010 hulpboeken bij de toetsen Woordenschat voor groep 3 en 4.

Tot slot komt in het voorjaar van 2010 de nieuwe Entreetoets voor groep 7 beschikbaar. Daarnaast verschijnt er een toets Studievaardigheden voor groep 7. Deze toets is een logisch vervolg op de toetsen Studievaardigheden voor groep 5 en 6.

De folders over de Entreetoets, Studievaardigheden groep 7 en de Hulpboeken Woordenschat ontvangt u in het voorjaar van 2010. Wilt u nu al meer lezen over al deze producten? Sla dan onze nieuwe catalogus er eens op na. Deze heeft u in september ontvangen. U vindt de catalogus ook via winkel.cito.nl.

Digitale toetsen

Begin 2010 krijgen alle scholen die de leerkrachtmappen Rekenen-Wiskunde groep 7, Begrijpend lezen groep 6, Spelling groep 6 en Woordenschat groep 3 en 4 in hun bezit hebben, kosteloos de beschikking over de digitale versies van deze toetsen. In het voorjaar komen ook de digitale versies van de toetsen Studievaardigheden voor groep 5 en 6 beschikbaar. Al deze toetsen zullen beschikbaar komen in de nieuwe administratie- en afname-omgeving. Vanaf het moment dat u beschikt over de digitale toetsen kunt u telkens per afname kiezen of u uw leerlingen de papieren versie voorlegt of dat uw leerlingen de toets achter de computer maken. Voor de rapportage maakt dat niets uit, want de gegevens kunnen in hetzelfde systeem worden ondergebracht. Een digitale afname kost € 0,65 per leerling.

Nieuwe ontwikkelingen

Vanwege het grote succes afgelopen jaar vindt u dit jaar in de catalogus opnieuw een overzicht waarin schematisch is weergegeven welke toetsen de komende jaren naar verwachting uitkomen en welke materialen uit de handel worden genomen. Kijk maar eens op bladzijde 62 van de catalogus. Via LOVS-nieuws brengen wij u bovendien tijdig op de hoogte van het moment waarop bestaande materialen uit de handel worden genomen en de genoemde nieuwe toetsen beschikbaar zijn. En misschien krijgt u er al wel eerder mee te maken als uw school aan één van de proefonderzoeken rondom deze nieuwe toetsen deelneemt.

Cito Toer

Ook in het schooljaar 2009/2010 toert Cito door Nederland. Op 11 november doen wij Deventer aan en op 25 november Rotterdam. In het voorjaar van 2010 komen we op 17 maart naar Amsterdam en op 14 april naar Eindhoven. De exacte locaties worden nog bekendgemaakt. In deze bijeenkomsten staan wij stil bij de nieuwste ontwikkelingen rondom onze producten. Deze presentaties kunt u gratis bijwonen. 's Middags verzorgen wij drie minicursussen ter verdieping. Hier kunt u tegen een geringe bijdrage (30 euro per persoon incl. lunch) bij aanwezig zijn. Iedere school in de desbetreffende regio krijgt tijdig een uitnodiging.

Wilt u de Cito Toer bijwonen? Schrijf u dan nu in. Hiervoor kunt u terecht op citotoer.cito.nl.

Nieuw in 2010: extra toets aan het einde van groep 8

Naar verwachting zal in 2010 wettelijk worden vastgelegd dat alle basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs verplicht zijn aan het vervolgonderwijs objectieve en valide gegevens te leveren over het behaalde eindniveau van alle leerlingen. Dit geldt in ieder geval voor de basisvaardigheden (taal en rekenen).

Sterke en minder sterke kanten snel in beeld

Vanwege deze wettelijke verplichting biedt Cito vanaf 2010 alle basisscholen de mogelijkheid aan het einde van groep 8 (in mei) een toets af te nemen op het gebied van de basisvaardigheden. Na afname van deze toets beschikt u voor elke leerling over een Leerlingprofiel. Hierin staat een gedetailleerd overzicht van de prestaties op de verschillende onderdelen van Taal, Rekenen-Wiskunde en Studievaardigheden. Zo heeft u in één oogopslag een beeld van de sterke en minder sterke kanten van uw leerlingen. Bovendien beschikt u over de benodigde objectieve en valide gegevens voor levering aan het voortgezet onderwijs. Daarnaast rapporteren we bij deze toets vaardigheidsscores. Deze vaardigheidsscores slaan een brug naar de LVS-toetsen. Door het invoeren van de vaardigheidsscores in het Computerprogramma LOVS krijgt u zicht op de ontwikkeling van de leerling van groep 3 tot

en met het einde van groep 8. U kunt natuurlijk ook handmatig de vaardigheidsscores invullen op het Leerlingrapport van de betreffende LVS-toetsen.

Opgavenboekje Extra

Op dit moment is het al mogelijk in groep 8 te beschikken over een gedetailleerd overzicht van de prestaties op leerlingniveau op het gebied van Taal, Rekenen-Wiskunde en Studievaardigheden. Dat kan natuurlijk door de LVS-toetsen voor de betreffende vaardigheden halverwege groep 8 af te nemen, maar ook door de afname van de Eindtoets uit te breiden met het Opgavenboekje Extra. Als u naast de Eindtoets het Opgavenboekje Extra afneemt, krijgt u namelijk ook voor elke leerling een Leerlingprofiel met een gedetailleerd overzicht van de prestaties op de verschillende onderdelen waaruit Taal, Rekenen-Wiskunde en Studievaardigheden bestaan. Bovendien rapporteren wij na afname van het Opgavenboekje Extra eveneens vaardigheidsscores die het mogelijk maken de ontwikkeling te volgen tot, in dit geval, medio groep 8.

Begin 2010 ontvangt u van ons meer informatie over de nieuwe toets.

Eindtoets Basisonderwijs en Entreetoets

Inschrijving Eindtoets Basisonderwijs 2009

In 2010 wordt de Eindtoets Basisonderwijs afgenomen op 2, 3 en 4 februari. De rapportage wordt in de loop van week 9 verstuurd (de week van 1 maart). Scholen die zich hebben ingeschreven voor de Eindtoets Basisonderwijs 2010 krijgen begin november een bevestiging van inschrijving. Wilt u zich nog inschrijven? Gebruik dan het inschrijfformulier dat u in september heeft ontvangen. Dit inschrijfformulier vindt u ook op Cito Portal (<http://portal.cito.nl>).

Intelligentietest rapporteren we naast de standaardscore op de Eindtoets Basisonderwijs, gegevens over de verbale en ruimtelijke intelligentie en over de score op beide onderdelen samen: de algemene intelligentie. Bij de bevestiging van inschrijving in november ontvangt u meer informatie over de Intelligentietest en een bestelkaart.

Entreetoets groep 7 vernieuwd!

Van april 2010 kunt u bij de afname van de Entreetoets gebruikmaken van de nieuwe Entreetoets voor groep 7! De opgaven zijn helemaal vernieuwd net als de normeringsgegevens. Bovendien zijn de optionele onderdelen bij de Entreetoets (Luisteren, Leestempo, Herkennen van de persoonsvorm en Leestekens) niet langer opgenomen in het aparte Opgavenboekje Extra bij de Entreetoets groep 7, maar in het tweede, optionele deel van het reguliere opgavenboekje. In het verlengde daarvan zijn de kennismakingstaken uit het Opgavenboekje Extra opgegaan in het speciale Kennismakingsboekje bij de Entreetoets groep 7. Zo worden de verschillende functies van de boekjes duidelijker gescheiden en wordt het totaal voor u overzichtelijker! Begin 2010 ontvangt u meer informatie over de nieuwe Entreetoets groep 7. Ook de Entreetoets groep 6 zal in de komende jaren worden vernieuwd. De planning is dat de nieuwe versie van deze toets in 2012 beschikbaar komt.

Errata Rekenen-Wiskunde en Studievaardigheden

Tot onze spijt zijn er in de lijst met goede antwoorden in de bijlagen van de toetsen Rekenen-Wiskunde groep 7 en Studievaardigheden groep 6 fouten geslopen. Het antwoord op opgave 13 van deel 3 van de toets Rekenen-Wiskunde E7 moet 20

zijn in plaats van 10. Het antwoord op opgave 19 van deel 1 van de toets Studievaardigheden E6 moet C zijn in plaats van B. Wij vragen u dit handmatig te corrigeren. Onze excuses voor het ongemak!

Intelligentietest naast de Eindtoets Basisonderwijs

Sinds 2009 bestaat de mogelijkheid om naast de Eindtoets Basisonderwijs ook de Intelligentietest van Cito af te nemen. Zo krijgt u een nog completer beeld van uw leerlingen. Begin 2009 is de Intelligentietest van Cito door de Cotan (de Commissie Testaangelegenheden Nederland) op alle relevante beoordelingsaspecten voldoende tot goed beoordeeld.

U kunt de Intelligentietest gebruiken om het verschil tussen capaciteiten (wat zit erin?) en leervorderingen (wat komt eruit?) zichtbaar te maken. U ontvangt na afname van de Intelligentietest zowel een Leerlingrapport met het best passende brugklatype voor de leerlingen, als een rapportage met hun intelligentie-index. Op het Leerlingrapport

Vernieuwing administratie- en afname-omgeving digitale toetsen

In januari 2010 komt er voor alle digitale LVS-toetsen van Cito een nieuwe administratie- en afnameomgeving beschikbaar (met uitzondering van de theorie- en praktijktoetsen Techniek en de Interesstest). De administratie-omgeving is gebaseerd op het Computerprogramma LOVS. Gebruikt u het Computerprogramma LOVS al? Dan is de werkwijze voor het plannen en verwerken van de resultaten heel vertrouwd. Maakt u geen gebruik van het Computerprogramma LOVS, maar neemt u wel de digitale LVS-toetsen van

Cito af? Dan krijgt u de beschikking over een gratis basisversie van het Computerprogramma LOVS. Deze versie maakt het plannen, afnemen en verwerken van de digitale toetsen mogelijk.

Overzichtelijk en tijdbesparend

Een voordeel van de nieuwe administratie-omgeving is dat deze voor alle digitale LVS-toetsen kan worden gebruikt. Er is dus één administratie-omgeving voor alle digitale LVS-toetsen en geen aparte administratiemodule voor elke afzonderlijke toets. Daardoor is het

niet meer nodig voor elke toets opnieuw leerlinggegevens in te voeren of te importeren. Dat bespaart u een hoop tijd! Bovendien is het een stuk overzichtelijker omdat alle digitale en papieren toetsen bij elkaar staan. De afname-omgeving is gebaseerd op de nieuwste technieken. Uw systeembeheerder hoeft de digitale toetsen niet meer op elke afnamecomputer te installeren. Eenmalige installatie in het netwerk volstaat. Inhoudelijk verandert er aan de toetsen verder niets: de instructies en de opgaven blijven helemaal hetzelfde!

Alle scholen die de digitale toetsen gebruiken, ontvangen meer informatie over de vernieuwing van de administratie- en afname-omgeving. Houd uw brievenbus dus goed in de gaten!

LOVS voor speciaal (basis) onderwijs

Cito organiseert in januari 2010 een proef-toetsing met papieren toetsen voor Begrijpend lezen, Spelling en Rekenen-Wiskunde voor scholen in Cluster 2 (met name ESM) en Cluster 4 en voor het SBO. Het doel is om op korte termijn toetsen voor deze leergebieden beschikbaar te krijgen die beter op SO- en SBO-leerlingen zijn afgestemd. Alleen door opgaven af te nemen bij leerlingen uit de doelgroep, kunnen we te weten komen wat in de toetsen gehandhaafd kan blijven, gewijzigd moet worden óf echt ongeschikt is. De scholen zijn of worden binnenkort benaderd voor deelname.

Speciaal voor ZML-leerlingen ontwikkelen we toetsactiviteiten voor Rekenen die aansluiten bij hun niveau én belevingswereld. In het najaar 2009 zullen deze toetsactiviteiten worden uitgetoetst op scholen voor Cluster 3.

Geïnteresseerd? Kijk dan voor meer informatie op sbo.cito.nl. Hier kunt u zich ook aanmelden voor de digitale nieuwsbrief die we speciaal voor SO en SBO uitbrengen.

Cito
Nieuwe Oeverstraat 50
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
T (026) 352 11 11
F (026) 352 13 56
www.cito.nl

Klantenservice
T (026) 352 11 11
F (026) 352 11 35
klantenservice@cito.nl

Fotografie: Ron Steemers
© Cito B.V. Arnhem (2009)

Scholing bij de bron

De afgelopen jaren heeft Cito een groot aantal producten vernieuwd. Om optimaal gebruik te kunnen maken van deze producten, is het van groot belang dat u weet hoe deze in elkaar zitten. Daarom kunt u bij ons terecht voor cursussen. We bieden de volgende cursussen aan:

- Werken met het computerprogramma LOVS
- Flexibel omgaan met LOVS
- Diagnostiseren en plannen in de onderbouw
- Aan de slag met de kleuterobservatielijst
- VISEON

- Schoolzelfevaluatie op basis van resultaten van Eindtoets en/of Entreetoets
- Schoolzelfevaluatie op basis van resultaten op de LVS-toetsen

Kijk op www.cito.nl/po onder 'training en advies' voor uitgebreide informatie, cursusdata en inschrijving. Heeft u specifieke vragen? In overleg kunnen we de cursussen afstemmen op uw situatie. Neem gerust contact op met onze klantenservice (026 352 11 11) of via po-vo.cursus@cito.nl. We zien u graag op een van onze cursusedagen!

Veelgestelde vragen

Waarom adviseert Cito bij de nieuwe DMT de resultaten op de combinatie van afgenomen kaarten in het Computerprogramma LOVS in te voeren en niet op de kaarten afzonderlijk?

Bij de nieuwe DMT zijn de drie verschillende leeskaarten op dezelfde vaardigheidsschaal ondergebracht. Dat geldt ook voor hun parallelversies die qua moeilijkheid niet verschillen. Daardoor bepaalt u de technische leesvaardigheid van een leerling nauwkeuriger. Bovendien kunt u de ontwikkeling van de technische leesvaardigheid volgen van groep 3 tot en met groep 8, onafhankelijk van de afgenomen leeskaart of combinatie van leeskaarten.

Bij de 'oude' DMT was het alleen mogelijk om per kaart de ontwikkeling van een leerling te volgen. Dit betekende in de praktijk dat u de vorderingen van een leerling niet van groep 3 tot en met groep 8 kon volgen, omdat u in groep 3 - over het algemeen - leeskaart 3 nog niet afneemt. Bovendien kon u de technische leesvaardigheid van leerlingen binnen één groep niet altijd vergelijken (en geen groeps-gemiddelde bepalen), omdat zij niet allemaal dezelfde leeskaart hadden gemaakt.

Dat kan nu wel: via de vaardigheidsscore vergelijkt u direct de prestatie van leerlingen en bepaalt u een groepsgemiddelde. Daarnaast blijft het mogelijk om (handmatig) de resultaten op de leeskaarten met elkaar te vergelijken. Dit doet u door bij elke leeskaart afzonderlijk de vaardigheidsscore en het vaardigheidsniveau van een leerling te bepalen. Het vergelijken van de resultaten op de verschillende leeskaarten is vooral interessant voor leerlingen die laag tot zeer laag scoren op de DMT (niveau V of niveau D/E) of leerlingen die in vergelijking met eerdere afnamen stagneren of terugvallen in hun ontwikkeling. De procedure voor het vergelijken van de resultaten op de verschillende leeskaarten is beschreven in paragraaf 4.3.1 van de handleiding DMT.

In januari 2010 zal een update van het Computerprogramma LOVS beschikbaar komen. Deze maakt het mogelijk om - als u meerdere leeskaarten heeft afgenomen - per kaart de scores in te voeren. Plannen en invoeren van DMT wordt daardoor eenvoudiger. In alle rapporten wordt vervolgens de vaardigheidsscore (met bijbehorend niveau) getoond op de combinaties van leeskaarten. Ook wordt in de tabellen op leerlingniveau per afgenomen leeskaart aangegeven of de betreffende leerling een aandachts- of risicoscore voor het percentage fouten behaalt. Zie hiervoor paragraaf 4.3.2 van de handleiding DMT.

Moeten alle leerlingen dezelfde taak van een toets maken? Maakt bijvoorbeeld de gehele groep 6 aan het einde van het schooljaar taak E6 voor Rekenen-Wiskunde?

Nee, de toetsen van het LOVS bieden de mogelijkheid om op maat te toetsen. Om de rekenvaardigheid van een leerling te bepalen, maakt het in principe niet uit welke toets u voorlegt. Als de toets maar voldoende opgaven bevat die binnen het bereik van de leerling liggen.

We geven u een voorbeeld. Stel dat u een leerling heeft in groep 6. Hij rekent echter op het niveau van groep 4 en krijgt ook leerstof van dit niveau voorgelegd. Dan kunt u beter de toets van groep 4 voorleggen dan die van groep 6. De leerling kan op die toets beter laten zien wat zijn vaardigheid is, omdat deze toets beter aansluit bij zijn niveau. De behaalde vaardigheidsscore kunt u vergelijken met die van de leeftijdgenoten van groep 6. Eventueel kunt u bij deze leerling voor de registratie van zijn vorderingen gebruikmaken van het alternatief leerling-rapport. Hierin kunt u de score van de leerling niet alleen vergelijken met die van leeftijdgenoten (het vaardigheidsniveau, bijvoorbeeld E of V), maar kunt u ook zien op welk niveau een leerling functioneert (het functionerings-niveau, bijvoorbeeld M4 wat betekent dat de leerling functioneert op het niveau van de gemiddelde leerling halverwege groep 4).

